

"מעשה מרכבה" גלריית עין הוד

קבלת שבת

שבועון חיפה הילה שקולניק

חני לרון יוצרת על התפר שבין שימושיות ועיצוב. צלחות פסח מקונוסים מול מגן דוד מודולרי, יודאיקה עם רעיונות קבליים מול פסלים מחוטי ברזל ונייר אורז. תערוכת פולחן

חני לרון היא אמנית, שתערוכתה היא מלאכת צורפות עדינה ואותנטית מאוד. התערוכה הקטנה, המוצגת בגלריה של עין הוד, נקראת "מעשה מרכבה" והיא אינה מעשה מרכבה אוצרותי או אמנותי, אלא מעשה מרכבה של חומרי מתכת למיניהם, המתחברים לחפצים פולחניים שימושיים.

האמנות היהודית אסרה על יצירת פסלים ותמונות, ולכן בעוד האמנות הנוצרית התפתחה לעבר תגליות מרעישות בתחומים אלה, תיעלה האמנות היהודית את ההתפתחות היצירתית לעבר יצירת יודאיקה – תשמישי קדושה, כתבי יד מעוטרים. וכך חנוכיות, מנורות, פמוטים, כלי פולחן מסורתיים, הגדות של פסח וספרי מקרא זכו בעיטורים, ואילו הפיסול והציור נזנחו.

העבודות של לרון מצויות על התפר שבין אמנות שימושית, עיצוב וקישוט. לרון יוצרת למשל מזוזות מחומרים שונים ובצורות שונות, קונקרטיות (עמודים קלאסיים) ומופשטות. התפיסה האמנותית שלה מתייחסת לפריטים אלו כאל פסלים קטנים או תכשיטים, ואופן הביצוע שלה מרשים ביותר.

קערת פסח אחת שלה, הרלוונטית עתה יותר (למי שמחפש מתנה לחג הבא) מאשר החנוכיות המודולריות, מורכבת מקונוסים שצלחת מוגבהת מונחת עליהם. אין כאן כל זכר לדוגמאות פופולריות. לרון נותנת לחומר המתכתי לדבר ומונעת עיטורים מיותרים. הגישה שלה מינימליסטית, באופן יחסי, וכך החפצים דקורטיביים אך מאופקים. קערת פסח אחרת עשויה נירוסטה ונראית כלקוחה ממעבדת תרופות – אובייקט נקי, מדויק, קר ומרוחק מכל מה שקשור בכרפס או חרוסת. על אחד הקירות מוצגות 16 מזוזות תלויות כארבע שורות, ונדמה שאפילו מי שלא יודע למה הן משמשות ימצא בהן אסתטיקה מעניינת עם שפה אמנותית וצורנית מיוחדת. ניכר שלרון שולטת היטב במתכות בשונות שבהן היא יוצרת.

מלבד עבודות היודאיקה, ובהן פמוטים, רימונים וכלים להבדלה, מוצבים בחלל ארבעה פסלים, שלושה מהם תלויים. הפסלים עשויים חוטי ברזל, בד ונייר אורז. הם מרחפים בחלל הקטן ואין ספק שהם קרובים ברוחם לעבודות הפיסול של אלכסנדר קאלדר, ואולם נראה שיש בהם הרבה מעבר לוויז'ואל הנראה לעין. על אחד הפסלים מופיעים דימויים של מגן דוד מורכב, אחרים בנויים כמבנה מודולרי מסתורי. בשל ההקשר של התערוכה, נראה שיש להם זיקה לרעיונות קבליים. העיסוק בקבלה אינו זר לאמנות. האמן מרדכי ארדון עשה בכך שימוש נרחב ביותר וביצירות שלו מופיעים סמלים ודימויים הקשורים בקבלה. הבעיה המרכזית בהצגת רעיונות אלו בתערוכתה של חני לרון היא שהדף המלווה אותה אינו מוסר כל אינפורמציה בנושא, וכך גם אתר האינטרנט של האמנית.

ומילה נוספת על החלל הקטן בגלריה של עין הוד, הקיר משווע לטיוח וגם התקרה ראתה ימים יפים יותר. המצב אמנם קשה, אבל המקום זקוק לשיפוץ, אפילו מינימלי, כדי לכבד את העבודות המוצגות בו.

הילה שקולניק